

- посилення захисту прав кредиторів та підвищення інвестиційної привабливості банківського сектору шляхом ініціювання законодавчих змін;
- поліпшення контролю за операціями банків з пов'язаними суб'єктами господарювання;
- заходи, спрямовані на залучення у банківську систему додаткових пасивів, що дасть змогу банкам зменшити витрати на формування страхових резервів і вийти на рівень беззбитковості [3].

Отже, банки повинні бути спрямовані на залучення у банківську систему додаткових пасивів, що дасть змогу банкам зменшити витрати на формування страхових резервів і вийти на рівень беззбитковості, а також спрямовувати свій вільний ресурсний потенціал на розвиток суб'єктів господарювання, що в свою чергу підвищить сучасний стан економіки.

Список літератури

1. Основні показники діяльності банків України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=36807&cat_id=367
2. «Про діяльність Правління Національного банку України щодо розвитку банківської системи та окремих нормативних актів з питань банківської діяльності зі змінами» - Рішення Ради НБУ № 32-рд від 14.07.2017. [Електронний ресурс] – <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=51452711>
3. Зверяков М. І. Управління фінансовою стійкістю банків: навчальний посібник [Текст] / М. І. Зверяков, В. В. Коваленко, О. С. Сергєєва. – Одеса: Атлант, 2014. – 484 с.

УДК 336.71

Б. Л. Луців
д. е. н., проф., зав. кафедри
банківського менеджменту та обліку
Тернопільський національний
економічний університет

БАНКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ АКТИВІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ

Глибока і системна криза в Україні найбільш рельєфно виявляється у грошово-кредитній сфері. Щоб відновити макроекономічну стабільність в Україні та оздоровити банківську систему потрібно відновити довіру населення до банків, запровадити нормальні правила гри на фінансовому ринку та добитися прогнозованості й адекватності в діях центрального банку. Банківська криза не закінчилась, хоча третій рік триває очищення банківської системи. Зауважимо, що відчутним наслідком «великого банківського чищення» є різке погіршення позицій банку із українським капіталом. Фінустанови, контрольовані українськими акціонерами, потерпали, насамперед, через різноманітні діагностики, стрес-тестування, зміни регуляторних вимог до розрахунку необхідного капіталу, збільшення його необхідного мінімального розміру для малих банків. Так, банки з українським приватним капіталом втратили 61 млрд. грн. статутного капіталу. Відтак, аналіз сумарного фінансового результату засвідчує тенденцію, що держбанки та банки з іноземним капіталом одержали збитки у розмірі 296 млрд. грн., а банки з приватним українським капіталом лише 25,5 млрд. грн. (рис. 1).



Рис. 1. Величина зміни статутного капіталу і фінансовий результат в 2014-му – першій половині 2017 р. (кумулятивно за період), млрд. грн. [1]

Додамо, що з українським приватним капіталом демонструють погану від'ємну динаміку основних показників. Це стосується скорочення в 3-4 рази величини загальних активів, зобов'язань, статутного капіталу, зменшення частки депозитів фізичних осіб. Поряд з цим, дана група банків демонструє відносно успішні показники ефективності, а саме по прибутковій діяльності і частці непрацюючих проблемних кредитів (NPL) (табл. 1).

Таблиця 1

Показники діяльності банківської системи України [1]

Показник	На 01.01.2014 р.			На 01.07.2017 р.		
	Держбанки	Іноземні	Приватні (з українським капіталом)	Держбанки	Іноземні	Приватні (з українським капіталом)
Балансові показники, млрд грн						
Загальні активи	505	366	537	997	543	178
Зобов'язання	378	281	426	632	333	133
Фінрезультат («+» прибуток; «-» збиток)	4,4	0,4	-1,8*	-1,7	0,12	1,4
Статутний капітал	58,6	42,3	83	264,1	149,9	21,8
Власний капітал	63,6	49,8	79,2	56	60	24,2
Відносні показники						
Чисті активи, % від банківської системи	34,8	25,9	39,3	55,6	31,7	12,7
Депозити населення, % від банківської системи	37,6	22,2	40,2	62,3	24,8	12,9
Частка непрацюючих кредитів (NPL), %	-	-	-	73	48	24,8
Показники фінансової інфраструктури						
Кількість банків	8	25	148	7	25	59
Кількість структурних підрозділів, тис. од.	9,1	3,6	6,6	5,9	2,2	1,7
Кількість штатних співробітників, тис.	80,2	74,9	91,5	64	45,2	26,6
Кількість активних платіжних карток, млн од.	21,7	7,1	6,5	24,4	6,2	2,1
Кількість банкоматів, тис. од.	22,3	9,4	8,5	27,2	6,8	2,3

Переживаючи небачену за складністю за всю свою історію кризи, банківська система опинилася майже в паралельних вимірах із реальним сектором економіки. Фактично, банки не кредитують безпосередньо процес виробництва, а побічно сприяють структуризації. Тому на сьогодні найгострішою проблемою нашої банківської системи є необхідність змусити банки кредитувати економіку. Із звіту Raiffeisen Bank International (RBI) AG материнської структури АТ «Райффайзен Банк Аваль» впливає, що Україна залишається єдиною країною на ринку Центральної та Східної Європи, яка генерує збитки, а український банківський сектор залишається в стані

«балансової рецесії» і структурно є неплатоспроможним. Звідси, привабливість банківського сектора України перед європейськими банкірами після такої констатації різко знижується.

Попри те, Україні дуже потрібні довгострокові ресурси. За численними оцінками потреби її економіки оцінюються в десятки мільярдів доларів вкладень щороку. Так, аудиторська компанія Deloitte виділила топ-10 галузей з потенційною потребою в капіталі на суму 263 млрд. дол.. США, де лідерство в цьому рейтингу належить енергетиці (60 млрд. дол.); будівництву інфраструктури (50 млрд. дол.); АПК, агроінфраструктурі, анготеху (38 млрд. дол.). І, що найважливіше, сьогодні загальний інвестиційний потенціал України характеризується низькою економічною ефективністю, що пов'язано з несприятливим інвестиційним кліматом для залучення ресурсів від зарубіжних інвесторів та обмеженістю внутрішніх джерел фінансування. У цьому аспекті продовжується актуалізація банків у інвестиційних процесах.

Список літератури:

1. Огляд банківського сектору України (№4, серпень 2017 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bank.gov.ua/doccatalog/dokument>
2. Сенищ П.М. Банківська діяльність в системі державної політики економічного зростання України: теорія та досвід: монографія /П.М.Сенищ. – Львів: Растр-7, 2016. – С. 206-207.
3. Сирота В. Банківська система – не місце для вітчизняного капіталу? / В.Сирота //Дзеркало тижня. – 2017. - № 38.
4. Сирота В. Сумна сага про іноінвестиції в Україні / В.Сирота //Дзеркало тижня. – 2017. - № 37.

УДК 330.322

О. О. Ляхова
к. е. н., доцент кафедри інвестиційної діяльності
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»